

Nekoć i danas

Kako već i samo ime označuje, bivša Austro-ugarska monarhija dijelila se u dvije jednakopravne državne jedinice i to u t. zv. austrijske pokrajine pod koje su spadali Česi, Poljaci, Slovenci i Hrvati Dalmacije i Istre i podzemlje krune sv. Stjepana, pod koju su uz Ugarsku i Sedmogradsku pripadale i Hrvatska i Slavonija. Austrijske pokrajine imale su stanovitu autonomiju, koja se održavala u njihovim pokrajinskim saborima, dok su Hrvati bili u državnoj zajednici sa Mađarima i temeljem t. zv. nagodbe uživali priličnu autonomiju naročito u unutrašnjoj svojoj upravi kao i u prosvjeti, sudskom i gospodarskom pogledu.

U ovim granama bio je hrvatski sabor potpuno slobodan i mogao stvarati pravovaljane zakone. Hrvatski je sabor imao kao i zemaljska vlada kojoj je stajao na čelu ban, službeni naslov, koji je najbolje prikazivao da je Hrvatska i Slavonija stajala naprama Mađarskoj kao država prema državi. Sabor je nosio naslov kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, a isto i zemaljska vlada. Dakle i službeno je opstojala kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija.

Takav položaj nisu imali niti Česi, Poljaci, niti Slovenci. U austrijskim provincijama prevladavao je njemački he-

gemonizam, koji je samo rijetko bio ugrožavan, kad su se svi Slaveni našli na okupu. U drugoj polovini monarhije vladao je mađarski hegemonizam, kojemu nikako nije konvenirao posebni položaj Hrvata i za to su počela nastojanja Mađara da postepeno krše ugarsko-hrvatsku nagodbu. Oko kršenja ove nagodbe kretala se u glavnom borba Hrvata sa strane umjerenijih političara, dok su radikalniji elementi pod vodstvom dra Ante Starčevića tražili prekid sa Mađarima i potpuno samostalnu Hrvatsku, pa makar i u okviru austro-ugarske monarhije, što bi značilo prelaz od dotadanjeg dualističkog sistema na trijalizam.

Da se tomu cilju približi započela je oštra borba za financijalnu samostalnost i za sjedinjenje Dalmacije sa Hrvatskom i Slavonijom. Istodobno započinje i Stjepan Radić organiziranjem hrvatske seljačke stranke, koja je pokazivala već u svom početku značajne uspjehe, tako da se već moglo slutiti da će u najkraće vrijeme imati odlučnu riječ. — U takovim prilikama zadesio je hrvatski narod svjetski rat — pa kako je nezadovoljstvo Hrvata u austro-ugarskoj monarhiji došlo do skrajnje granice, sasna je prirodno da su naši vodeći političari nastojali, da se u povoljnom času otcijepimo od Mađara

i da konačno dođemo do naše potpune slobode. U tom pogledu bio je hrvatski narod jednodušan i zato je hrvatski sabor mogao jednoglasno donijeti zaključak da prekida sa Mađarima odnosno i sa austro-ugar. monarhijom.

Prekidajući veze, koje su ga vezale kroz stoljeća hrvatski je narod bio uvjeren, da će ujedinjen i potpuno samostalan u zajednici sa ostalom braćom započeti novi, mirni i sretni život. Međutim hrvatski je narod uslijed nesposobnosti i kratkovidnosti nekolicine hegemonističkih političara doživio veliko razočaranje. — Mjesto mira — narinuta mu je borba. Hrvatski se narod upravo žilavo odupre svemu što mu ugrožava opstanak — a njegova je snaga tako jaka da će joj i najžešći protivnik podleći.

Tragično je, da to još uvijek ne uviđaju oni koji snose najveću odgovornost za nezadovoljstvo jednog čitavog naroda koji je u zajednicu pridonio upravo neprocenive vrednote. Don Jure Blankini rekao je: Hrvatska je najcrniji list u povijesti austro-ugar. monarhije.

A mi pozivamo današnje vlastodršce da se prenu i porade, kako bi Hrvatska postala svjetli list barem u zajedničkoj povijesti Hrvata, Srba i Slovenaca.

Sto godišnjica „Hrvatske himne“

(Svršetak)

DRUGA STROFA, lapidarno jaka, gdje je svaki stih jedna poredba, a prvi dio strofe prema drugome kontrast, spoteza je istovjetnost hrvatskoga naroda i rođene grude, a kojom se srstao.

U PRVA ČETIRI STIHA sve je blago, vedro i toplo kao duša našeg čovjeka, dok je u daljnjim stihovima sve veliko, gotemo, silno kao naša priroda. Treća i četvrta strofa dvije su kontrastne idile iz našeg narodnog života, jedna crna rad i zbilja, dok druga opet odmor i poezija. Ali ta idila rada i poezije ne prošire se po svemu našem narodu, a pjesnik hoće da ga čitava obuhvati, pa u petoj strofi u neočekivanome prijelazu pita:

»Magla, što li, Unu skriva?
Ni li to našim jasim turobni?
Tko li moleć smrti naziva?
Ili slobodni, ili su robni?
»Rat je, braćo, rat, junaci,

Pušku hvataj, sablju paši,
Sedlaj konjče, hajd pešjaci,
Slava budi, gdi su naši! . . .

Pred junaštvom narodnim išezavaju ovi upitnici kao snijeg pred žarkim suncem. Pjesnik svršava strofu tirtejskim pozivom u boj za oslobođenje braće naše preko Une, dok u šestoj strofi pozdravlja slobodu ne nasljednu već izgubljenu te opet izvojskenu za koju padoše najbolji naši sinovi »ko junaci, ko hrvaji! . . .

Zato pjesnik kliče slavodobitno:

»Baci bura, magla projde,
Puca zora, zmjina bježi,
Tuga mine, radost dojde,
Zdravo slobost, — dušman leži!
Veseli se, tužna mati,
Padoše ti vri sinu,
Ko junaci, ko Hrvati
Ljube krvcu domovini!»

Konačno himna, kako je počela svršava punim, upravo prebujalim izlivom domoljublja osjeća . . . I kada konačno čitate sedmu i zadnju strofu:

»Teci Savo, h tra teći,
Ni li Dunaj silu gubi,

Kud li šumiš svjetu reci,
Da svog doma Hrvat ljubi,
Dok mu njive sunce grije,
Dok mu hrastje bura vije,
Dok mu mrtve grob sakrije,
Dok mu živo srce bije! . . .

Čitajući ove posljednje stihove pričinja nam se kao da slušamo veličajne, snažne i odmerene zvukove vesele vagnerijanske glazbe iz svakog stiha probija sila i slava hrvatskoga doma i velika ljubav svakog čestitog i prokušanog Hrvata za tu domovinu, dok se konačno pomalo ne stišava i ne smiruje u vječnom zavjetu

»Da svog doma Hrvat ljubi,
Dok mu njive sunce grije,
Dok mu hrastje bura vije,
Dok mu mrtve grob sakrije,
Dok mu živo srce bije! . . .

Malo je kulturnih naroda, koji bi imali himnu ovakovog sadržaja kakova je naša Himna drugih naroda stereotipno počinju s neke vrste molitvom za kralja, a onda za dom dok se u hrvatskoj himni ističe ljepota i veličina domovine i njezina prava seoska idila, te konačna čežnja za oslobođenje potlačene

Ordené D. Predrag

Najstariji spomenik Samobora

Ostaci crkvice Bl. Dj. Marije iz 1235 g.

Mnoge su starine u našoj domovini od kulturno historijskog zamašaja. Većina ih stoji godinama, decenijama — pa i stoljećima mirno i spokojno a da ih nitko ne pretražuje ili što o njima piše.

Tako eto i u našem Samoboru, koji nam je svima mio i drag — uz bezbroj spomenika što nas sjećaju na davno minulu prošlost, a koje zub vremena iz dana u dan razara — postoji jedan koji treba bezuvjetno ubrajati među one najstarije što nam se u Samoboru od davnine sačuvalo.

Proučavajući povjesni razvitak Samobora, sakupio sam mnogo vrijednih podataka iz najstarije njegove prošlosti, koje ću iznijeti u svojoj radnji »Historija Samobora«. U njoj sam opsežno obradio i crkvicu iz 1235 godine, koju u naslovu ovog članka spominjem, a ovdje iznosim tek kratak izvod, koji će moguće iznešen sam za sebe biti suhoparan, jer je otrgnuti dio cjeline, no ipak će i taj neznatni fragmenat poslužiti mnogim samoborcima kao dokument davne prošlosti rodne im grude, kao sačuvan spomenik kroz vijekove, pa sve do danas.

U današnjoj franjevačkoj crkvi u Samoboru na desno glavnom ulazu, nalazi se jedno odijeljeno svetište s malim oltarićem, koji narod zove »Lauretanska kapela«. U tom svetištu često sam, sam samcat boravio, razmatrajući njegovu gradnju, položaj i oblik. U takim zgodama uvijek mi se pričinjalo, da sam zašao u novi svijet — nekud dalekò, daleko u minulu prošlost. U toj kapelici franjevačke crkve proživljavah ono što su deceniji i vijekovi zavili u svoje velo. Kao da se bacam u natrag stoljećima — vidim, čujem i osjećam redovnike kako prolaze kroz vrata koja su danas zatvorena — No pustimo impresije po strani — da je radije izbliza razmotrimo.

God. 1733. dogotovljena je crkva Bl. Dj. Marije u nebo uzete, kojom upravljaju braća sv. Franje, hrvatske provincije Ćirila i Metoda. Crkvu je posvetio zagr. biskup Juraj Branjug 8. VII 1736., kako to svjedoči zaslugom bivšeg gvardijana o. Fulgencija Ponderjaka, obnovljen natpis na crkvenom portalu.

braće u Bosni ponosnoj. U hrvatskoj himni sve je naše domaće, toplo, intimno, iskreno i otvoreno kao i duša i srce našeg seljačkog svijeta. To je prava seljačka, narodna himna, u kojoj je snažnim i jezgrovitim riječima prikazan naš nepatvoreni hrvatski ladanjski život i upravo u tome leži veličina i vrijednost

»LIJEPE NAŠE DOMOVINE«

»Hrvatska domovina« javila se među prvim preporodnim pjesmama, ali se nije odmah pročula, ma da se vrijednošću daleko izdizala nad ove davorije i budnice, što su se tada svuda pjevale. Ona nije imala svoje melodije. Tek kadno surse dopjevale ilirske davorije, pomislilo se na uzvišenu pjesmu narodnog preporoda. Godine 1846. ishitri joj napjev Josip RUNJANIN, carski kadet u Glini i to prema jednome napjevu iz Donizettijeva opere »Lucija de Lammermör.« Ovak napjev udesio je poslije za muški zbor Vatroslav LICHTENEGER (1861) organista prvostolne crkve. Ova je udezbica izašla god. 1862 i sad se tek počela pjesma širiti kao hrvatska himna. —

(Očto sa Cris arls branVgh qVoqVe Conserat acDes IVLIVs Vi Laetos Coeperat očto Dles — F. C. Z. F. F.) Prema bilješkama o. Glavinica saznajemo da se na mjestu gdje ta crkva danas stoji sazidao g. 1235. kralj Bela III. (IV.) kad je bježeći pred Tatarima sklonio u Samobor, kapelicu koja se zvala »Ecclesia B. V. M. Gratiarum de Campo.« (extra et prope muros antiqui seu pristini oppidi Samobor.) Kako se vidi iz historijskih bilježaka, spominje se ta crkva za raznih gospodara samoborskoga grada. Tako za Jurja Turija (1496—1513), za njegove udove Helene i kćeri Ane, za Ivana III. Ungnada Weissenwolfa (1525), za Ungnada sina Krištofa i kćeri Ane Marije, te plemića Leonarda Grubera (1535). Dalje spominje o. Glavinic da je tu crkvicu dao oko god. 1563. Krištofor protestantima, koji je zadržao u svom posjedu sve do god. 1610., kad je ponovno dobio u posjed Franjevci. Za prve gradnje franj. samostana 1618. uvijek se njom još služe redovnici, kao i za vrijeme gradnje svog novog samostana (g. 1711.) U to doba nalazila se crkva tik uz zidove samostana. Od tog vremena dalje nigdje se više u histor. bilješkama ne spominje ta crkva. Znaajući da jedan takvi kameni spomenik ne može samo tako nestati, bacio sam se na svesrano istraživanje — i pronašao vjerojatne ostatke te kapelice iz god. 1235.

(Svršit će se)

Domaće vijesti

Kriza trgovačkog zastupstva

Kako je poznato dne 14. rujna prošle godine dalo je 13. odbornika naše općine ostavku na svojoj časti. Uzrok je tome bio nezadovoljstvo sa radom opć. uprave i načelnika. Ovu ostavku nije više vlast odobrila. Krnja uprava naše općine sastavila je proračun za g. 1936—37. pak je načelnik pozvao cjelokupno zastupstvo za 31. siječnja o. g. na sjednicu. Na ovaj poziv nije se nijedan zastupnik odazvao pa se sjednica nije mogla održati. Isto se tako nisu odazvali niti na drugi poziv načelnika za 10. veljače o. g. Ovo nedolaženje može si g. načelnik jasno tumačiti što znači.

Ovih je dana i dr. Ortinski podnio ostavku na časti trg. zastupnika zbog neodmaklih godina i slabijeg zdravlja. Prema tome sastoji sada trg. zastupstvo od načelnika i trojice zastupnika dakle od 18. samo četvorica.

Najjednostavniji izlaz iz ove situacije bio bi izbor novog zastupstva i načelnika.

Zimski poljoprivredni tečaj u Sv. Nedjelji

Poljoprivredna kontrolna i ogledna stanica u Zagrebu, koja ima ogledno dobro Kalinovicu, organizovala je zimski poljoprivredni tečaj u Sv. Nedjelji. Tečaj će trajati 7 tjedana, a predavanja se vrše dva puta tjedno od 4. 7 sati poslije podne u osnovnoj školi sv. Nedjelje.

Prošle nedjelje održano je otvorenje tečaja i prvo predavanje. Koliki je interes među narodom za ovaj poljoprivredni tečaj pokazuje najbolje što se upisalo 87. polaznika.

Kao organizatori i u radu tečaja kao predavači sudjeluju još sreski poljoprivredni referent i sreski šumarski referent samobor. sreza te suradnici H. gijenskog zavoda i Zavoda za primjenu zoologiju. Predavat će se popularnim načinom o svim važnijim temama koje dolaze u obzir kod razvika poljoprivrede našeg seljaka.

Sudeći po predavačima i po odabranim temama ovaj poljoprivredni tečaj bit će od velike koristi narodu samoborskoga kraja.

Proslava Papinog dana i dvostrukog jubileja našeg nadbiskupa Hrvatskog Metropolitisa

priređuje Župsko Vijeće K. A. u Samoru u nedjelju 1. ožujka t. g. u 4 sata po podne u dvorani »Lavice«. Navršilo se 14. g. što crkvi Kristovom mudro i smjelo Sv. Otac Papa Pijo XI. navršilo se 80 godina života našeg nadbiskupa i hr. metropolitisa dra. Antona Bauera te 25 godina njegova blagotvornoga biskupovanja. I kao katolici i kao Hrvati proslavit ćemo te obljetnice akademijom. U programu koji će se naknadno objaviti, sudjeluje H. P. Društvo »Jeka«, Glazba Pučke čitaonice, Tamburaški zbor Hrv. kat. muževa, Križarsko bratstvo i Sestrinstvo, sa slikovnom izvedbom »Ave Maria« od Schuberta. Župnik preč. g. Kocijanec odžati će predavanje iz najvažnijih dana naše hrvatske povjesnice: »U nevolji poznaje se pravi prijatelj.« Ulaz besplatan.

Odlikovanje

Poznat gospodarski pisac stručnjak g. Pavao Cesar, odlikovan je nedavno na predlog ministra poljoprivrede ordenom Sv. Save IV. stepena Pavlu Cesaru ukazana je ova počast zbog toga što je dobro poznat njegov koristan rad na polju narodnog gospodarstva. Kao pisac mnogo je sudjelovao a kao gospodarski učitelj posijao je mnogo plodno sjeme znanja i napretka među našim svijetom.

Za školsku kuhinju

darovao: umjesto vijenca na odar za pokojnu Soliku Budi, Alica Miko rođ. Šik 100 Din, Vera Šolc 50 Din. G. A. Hlavač darovao je 17 kg masti. — Darovateljima uprava škole toplo zahvaljuje.

Još samo 24 sata

Danas je petnajsti, a sutra je šesnajsti! To izgleda doduše veoma glupa rečenica, ali kad se pomisli, da je sutra šesnajsti i da je šesnajstoga Jekini ples onda je to veoma važno, da je danas petnajsti! Još samo 24 sata!

Kako se čuje, događaju se čudne stvari i mlado i staro, kao da se (pomamilo — sve se sprema na Jekini kocerat i ples. A loalete! Zabavni odbor garantira svakom posjetiocu zabave, da će imati barem petnajst dana »štola« za razgovor o loaletama. Ženskim posjetiocima može se dapače garantirati i do dvadeset dana za razgovor i

Bit će igra srećom! Bit će sala bez stolova! A prije svega bit će mali koncert! Pa pjesna muzika do jutra. A šta želite više? Do vidjenja!

Priredba Križarskog Sestrinstva

U nedjelju 23. o. m. u 5 sati po podne izvesti će u dvorani »Pučke Čitaonice« naše križarice dva šaljiva igrokaza i to: »Začarani soba« i »Vuk i sedam kozica«. Preporučuje se osobito roditeljima i djeci. —

Ispražnjeno mjesto redarstvenog povjerenika

Redarstveni povjerenik Martin Mesarov zahvalio se je na službi koju je kroz nekoliko godina veoma savjesno vršio. Time je mjesto redarstvenog povjerenika ispražnjeno a općinska uprava primi će prijave relikvisti za to mjesto.

Darovi za popravak štapa i propovjedaonice u Franjevačkoj crkvi

Iz požrtvovanja do svetog mjesia Predstojništvo samostana oo Franjevaca lijepo umoljava cj. građanstvo Samobora da po mogućnosti svojim doprinosima pomognu da

Radenska

mineralna voda
je najbolja i najzdravija

Napravite „gemič“ s Radenskom ili sa kojom drugom, pa ćete vidjeti što znači prvorazredna mineralna voda

Što je dobro to skupo nije
RADENSKA vrijedi za druge d-lje!

Glavno zastupstvo za Zagreb i okolice
I HRV TVORNICA SODA VODA d.d.
Zagreb, Ljubljanska ul. telefon 36-31

se urede klupe, pogotovo pod sjedala u Samostanskoj crkvi. Uz obilnije darove želimo obnoviti i propovjedaonicu. Za dobročinitelje prikazuje se svake nedjelje sv. misa.

Pretstojništvo samostana

Hoćevar Julka

učiteljica, neće primiti posjete prigodom svog imendana, jer će biti na putu.

OGROMNO UZBUĐENJE MEĐU SAMOBORSKIM GRAĐANSTVOM

Posljednjih dana zavladao je među samoborskim građanstvom veliko uzbuđenje. Najprije se počelo tajnovito šaputati, samo u četiri oka, a sada se o tome govori već na sva usta. I što se više približuje toliko oče kivan dan 25. o. mj. to je interes i uzbuđenje veće! Mnogo je srdašće onako u tajnosti zastrepilo, mnoga se „nečista savjest“ uzbuđila... Sve se pita: šta će biti... Hoću li biti ja... Samo da nisu doznali ono... Samo da sretno prođe taj dan... I t. d. Međutim, mi možemo na umirenje svih uznemirenih objavit, da se zapravo tog dana neće dogoditi ništa tako strašno ni tragično, pred čim bi trebalo streptati. Toga dana 25 veljače to jest na sam Fašnik poslije podne, dolejet će po starom običaju u Samobor jedna nevinatlička, stara naša znanca „BRAKA“!

Doduše, ona će nam donijeti mnogo novosti, i veselih i tužnih ali sve to nije tako strašno. Konačno, iko ne vjeruje baš sasvim u sebe taj se uvijek po nečeg pribijava, pa tako pojedini ljudi strahuju od simpatične tičice BRAKE!

Dakle zapamtite: 25 poslije podne u 2 sata na glavnom trgu pojavit će se BRAKA!

Planinarstvo

ŠKIJAŠKA UTRKA

U nedjelju dne 16. II. 1936 priređuje Ški Sekcija H. P. D. podružnice Japetić u Samoboru skijašku utrku za „Prvenstvo Samoborskog Gorja“ na prazi Oštrošćeva kuća Suroviće Cij Trg Kralja Tomislava, kamo stižu vozači oko 3 sata poslije podne.

Ova utrka bit će od osobite važnosti pošto će biti vjerojatno proglašena službenom utakmicom za prvenstvo grada Zagreba i za prvenstvo Zimsko Sportskog Podsaveza, te će samoborski vozači imati priliku da se bore sa najboljim vozačima Zagreba.

REDUTA

Kako je već u sadnjem broju javljeno priređuje Ški Sekcija H. P. D. „Japetić“ dne 25. II. 1936. zabavu pod nazivom

„REDUTA U VILINSKIM JAMAMA“
čiji je čist prihod namijenjen izgradnji planinarskog doma.

Originalna dekoracija pozornice, koja će predstavljati Vilinske Jame već je gotova. U ovoj dekoraciji pružit će se posjetiocima osobito iznenađenje, kakovo do sada nije bilo niti na jednoj zabavi. Za ukusnu dekoraciju dvorane jamci g. Franjo Lojen.

Zara sreće biti će snabdjevena lijepim predmetima, koji će se djelomično posebno nabaviti, a djelomično će predstavljati poklon prijatelja planinara.

Temperamentni i prokušani samoborski „jazz svirači“ odjeveni kao patuljci, pobrinut će se za dobro raspoloženje.

Nagrade koje će se podijeliti najljepšim trima maskama, bit će počam od 15. o. mj. izložene u izlogu trgovine Dragice Erbežnik.

Pozivi za zabavu dostavljati će se u kuću, kojom se zgodom mogu rezervirati stolovi. Desili se, da neko zabunom ne primi poziv, molimo unapred za oprostjenje i neka smatra kano da ga je primio.

Članovi naši sabirati će darove za „žaru sreće“ te se umoljavaju prijatelji planinara za doprinose.

GLAVNA SKUPŠTINA

Hrvatsko Planinarsko Društvo Podružnica „Japetić“ u Samoboru održavat će dne 29. II. 1936 u 8 sati u večer u prostorijama Restauracije Lavice svoju XIII. redovitu glavnu skupštinu sa uobičajenim dnevnim redom.

Pozivaju se članovi, da ovoj skupštini prisustvuju u što većem broju.

Iz trgovačkog udruženja

U posljednje vrijeme primila je Komora pritužbu Carinskog odjeljka pošte Zagreb II. da su fakture, odnosno računi, koji doprinose irgovci primaoci poštanskih paketa iz inozemstva, ispunjeni s vrlo manjkavim podacima tako, da činovnici ne mogu nikako utvrditi na koji se paket odnosi doprinešena faktura, odnosno račun, te nastaju objašnjava i nepotrebnost gubitak vremena.

Budući da je u interesu samih privrednika te isto tako Carinskog odjeljka, da se posao odvija što brže, to Komora upozorava interesate, da traže od svojih dobavljača iz inozemstva, da isti na pripisanim fakturama odnosno računima naznače točno broj poštanskog paketa, predabeno pošte i dan predaje paketa, na koji se paket odnosi račun ili faktura odnosi. Bez ovih podataka iskijačen je pravilan i brz rad u pogledu slaganja faktura, odnosno računa k sprovednim listovima paketa, koji se šalju carinili.

Ako otpremna firma iz inozemstva uputi fakturu, odnosno račun istog dana po predaji paketa na pošti u inozemstvu, faktura, odnosno račun mora da stigne na određeno

svakako dva do tri dana prije samog paketa i trgovac primaoc imat će vremena da doprine fakturu ili račun Carinskom odjeljku prije nego zamciak dolazi na carinjenje.

Obzirom na važnost nesmetanog i pravilnog odvijanja rada na Carinskom odjeljku upozoruje se Udruženje da o gornjem obavijesti svoje članove.

Društvene vijesti

Društvo Hrvatskih katoličkih muževa

održalo je glavnu godišnju skupštinu u nedjelju 2 veljače u društvenoj prostoriji koja je bila dobro posjećena. Skupštinu otvara predsjed. Mijo Herceg te pozdravlja prisutne članove, a napose preč. g. duhovnika društva J. Kocijančića. Iz izvještaja tajnika Stjepana Žibrata razabire se obilan rad društva u prošloj godini na vjersko crkvenom i prosvjetnom polju. Blagajnički izvještaj podnio je blagajnik g. Milutin Herceg koji je kraj današnjih prilika zadovoljavajući.

Izvještaj knjižničara Leopolda Muraja bilježi, da je knjižnica pojačana za 14 novih knjiga, a društvo će nabaviti više novih knjiga kada novčane prilike dopuste. Nakon zahvale odbora na časti i dužnosti bira se je dnoglasno po odboru predložena lista novog odbora kako slijedi: predsjednik Herceg Mijo, potpredsjednik Prčić Mijo, tajnik Žibrat Stjepan, blagajnik Herceg Milutin, knjižničar Miroslav, odbornici: Doljar Franjo, Cvetičić Vjekoslav, Herceg Ignac, Vuković Franjo, Spehnik Juraj i Stanić Vid. Nadzorni odbor: Mežnarić Fran, Noršić Mijo i Noršić Juraj. Častni sud: Novak Mijo, Herceg Juraj st. i Herceg Ivan.

Predsjednik zahvaljuje članstvu na ponovnom povjerenju u ime cijelog odbora.

Uzima riječ preč. g. župnik koji u svom govoru imači rad društva, kao i ostalih katoličkih društava uvrštenih u katoličkoj akciji. Preporuča katolicima da se začinu u vjerska društva, osobito muškarci u naše društvo. Članovi saslušaju govor pažljivo sa odobravanjem i poklikom: Živio!

Skupština završuje sa himnom „Tebe Boga hvalimo!“

H. S. K. „Samobor“ Prosvjet. sekcija održala je 27. pr. mjes. glavni godišnji sastanak

Pročelnik V. Presečki nakon pozdrava prelazi odmah na kritiku rada u god. 1935. Tuži se na nesavjesnost nekih članova i molih neka se svi ozbiljnije prihvate posla u ovoj godini, jer prošla godina dobra je pouka za buduću rad.

Iz tajničkog izvještaja (B. Bagadur) vidi se da je sekcija ispunila gotovo čitav program koji si je preduzela. Članova imade 49. Održane su 4 priredbe različitog karaktera, a rad unutar društva bio je živ i obilan. Odborskih sjednica održano je 27. —

Blagajnički izvještaj (Š. Okruša) primljen je sa velikim zadovoljstvom: primitak 3785.50 Din. — izdatak 3501.75 Din. glavni prihod je od priredaba, a novci su upotrebljeni većinom za potpore siromašnim darcima.

U novi odbor izabrani su: S. Filipčić, J. Milković, N. Tkalčić, M. Bagadur, M. Šolc, M. Vukajević, V. Presečki, P. Benčić, B. Bagadur i Z. Potočnjak.

Program za g. 1936 je obilan, biran i interesantan (Proslava 25 god. knjiž. rada Lj. Wiesnara; Samob. književ. u 3 dijela; gostovanje Lee i Brace; Omladinsko veče)

Iz svega se dakle može zaključiti da odbor i članovi sekcije žele ispraviti sve one nedostatke iz prošle godine. Moralno i materijalno potpomoći svoje siromašne kolege, a obj. publicist dati što više iz bogate naše knji

žetvosti i umjetnosti pokazati se spretnim predavačima i zadobiti opet s. mp. stije Samobora — najveća je želja zadužiti mladih članova »Prosvjetne sekcije.«

ZAHVALA

Članska zabava Društva Hrv. katol. muževa priređena 9. veljače o. g. uspjela je moralno i materijalno iznad svakog očekivanja. Uspjehu zabave mnogo su pridonjeli članovi društva, te g. M. Noršić kućevlasnik prostorije u kojoj je zabava priređena, zatim članovi Orkestra »Jaz« koji su neumorno svirali uz društveni tamburaški zbor. Odbor društva toplo zahvaljuje g. M. Noršiću koji je društvu besplatno odstupio svoju prostoriju a napose hvala vrijednom orkestru koji je odlično zabavljao mladež svirajući neumorno za vrijeme plesa.

Zahvaljujemo g. Slavku Šeku koji nam spremno uvršćuje sve društvene vijesti u lokalno glasilo. Napose zahvaljujemo našem članu g. M. Šestaku za darovane ukusne cipele na korist društvu. —

Odbor

Prosvjeta

Narodna knjižnica „SVETLOST“

Nenavno je osnovano društvo pod imenom »Narodna knjižnica Svetlost«, koje je sebi stavilo u zadatak da upozna naš narod sa pravim stanjem u Sovjetskoj Uniji, sa njenim unutrašnjim uređenjem, stanjem u kome se nalaze brak i porodica, pitanjem sela i radništva poreklom i suštinom, ciljevima i metodom komunizma i treće komunističke internacionale, kao i svim eksperimentima učinjenim do sada u Sovjetskoj Rusiji.

Prva sveska ove knjižice nosi naslov: »Šta je boljševizam«. U njoj se izlaže teorija komunizma i svi oblici ovog pokreta, njegova težnja i glavni cilj da se i u drugim državama izazovu prevrati i revolucije radi zavođenja boljševičkog uređenja. Veći dio ove studije posvećen je prikazivanju stvarnog stanja u Sovjetskoj Uniji i tumačenju boljševičkog režima na djelu. Obručena je isto tako vidna paznja i razornoj boljševičkoj propagandi u inostranstvu i u našoj zemlji, gdje se osjeća sve veći priliv boljševičkih agitatora, iako je baš kod nas najmanje pogodan teren za razvijanje ovakve propagande.

U drugoj svesci: »Komunizam i porodica« izlaže se značaj braka i porodice za društvo i državu, komunističko shvatanje braka i zabluda ovog shvatanja koje ide za rušenje ovih osnovnih ustanova u svakom organizovanom društvu. Svratanje uslova za slom braka i porodice u Sovjetskoj Rusiji izloženo je sa najviše podataka, iz kojih se jasno vidi koliko je fatalan uticaj bio sovjetskih upravljača i njihovih propisa u pogledu porodice i dece, koja su zbog nevjerojatno labilnih odnosa u braku najčešće namjenjena ulici i svim posljedicama beskućničkog života. Beđa ruske porodice slika je opšte nevolje sadašnjeg ruskog društva i naopakih nazora boljševičkih agitatora.

Sveske ove knjižice pisane su lakim stilom pristupačnim i najširim slojevima društva, te će zato nesumnjivo i naići na odličan prijem, tim prije što je i cijena svake sveske vrlo niska, jer iznosi samo 2 Dinara iz čega se pored ostalog vidi da društvo »Svetlost« nije osnovano radi materijalnih koristi, već sa zadatkom da pomogne našem narodu u rasuđivanju o najvažnijim pitanjima današnjice, od čijeg pravilnog rješenja zavisi i napredak našeg društva i čitavog našeg naroda.

Stan

od 2 sobe i nuzprostorije u I katu iznajmljuje se odmah. — Uпитati Obranović, Bregovita ulica 8.

Iz poreske uprave

Upozoruju se poreski dužnici, koji imaju dužnog poreza krajem 1932 g. da uredba za otpis tog dužnog poreza prestaje važiti koncem mjeseca februara 1936 pa se isti pozivaju da se tom uredbom koriste i regulišu svoj poreski dug, koji se može urediti i bez kamata i bez troškova jer kasnije prestaju sve olakšice i morati će platiti dužni porez u 100 % iznosu sa kamatima i ovršnim troškovima. Podjednako se isti dužnici obavješćuju da je obnaređovana nova Uredba o primanju kukuruza od zemljoposjednika i sitnih zanatlija u odplatu zaostalog državnog poreza i prireza do kraja 1932 (službene novine br. 25-IV, od 3. II. 1936) prema kojoj se i kukuruzom može platiti dužni porez pa se opet jedan dio tog poreza zato otpisuje, a prema % kako je to objavljeno već uredbom od 8. XI 1935. i otpis se vrši u vezi s tom Uredbom, s kojom su poreski dužnici već poznati.

Uredba o primanju kukuruza za dužni porez iz 1932 važi od 1. II do 15 III. 1936. Za provedbu ove uredbice date su od strane ove poreske uprave potanke upute općinama radi objavljenja ove uredbice a svima interesantima napose formacije u tom predmetu. Pozivaju se stoga poreski dužnici, da se pozivima poreske vlasti odazivlju i regulišu svoje poreske dugove i neka ne zasjedaju stanovitim huškačima, koji su se u zadnje vrijeme pojavili po selima, da se porez ne plaća i da se pozivima vlasti ne odzivljaju, jer time štode samo sami sebi, a ometavaju rad vlasti. Oni koji nasjedaju takovim huškačima imati će štete jer će porez morati platiti u cijelosti sa svim troškovima i poreska im uprava neće dati vjerovatno više nikakvih pogodnosti u plaćanju kao što je to prije donošenja pomenutih uredbica običavala. —

Svi koji žele dužni porez platiti kukuruzom imaju se javiti odmah na općini i prijaviti količinu kukuruza, koja se obračunava po mjesnoj tržišnoj cijeni. Iz kancelarije poreske uprave u Samoboru 10 februara 1936 br. 686. 1936.

Poreska uprava objavljuje i sljedeće:

1) Rok za podnašanje valovnica tečevine i pomenutog poreza produžen je do 15. veljače o. g. Vanredni rok teče od 16. II. do zaključno 1. III. 1936. Tko ne podnese valovnicu bit će kažnjen sa 3 % odnosno 10 % od osnovnog poreza i porez će mu se razrezati slobodnom ocjenom.

2) 15. februara je zadnji rok za plaćanje poreza za I/IV. 1936. Plaćanje poslije roka podleži troškovima a oni koji ni tada ne plate, bit će uzeti pod ovršni postupak.

3) 15. II. je posljednji rok za uplatu rentnog poreza po čl. 71. za II. polugodište 1935, službeničkog poreza, ako se plaća po spisku — zajedno sa 1 % vanrednim doprinosom i samoupravnim prirezom na ista beriva a za januara 1935.

4) 20. II. je posljednji dan za uplatu skupnog i lukuznog prometnog poreza knjigša za januara 1935, ako obračunavaju po unišlim iznosima i mjenicama, a za decembar 1934, ako obračunavaju po ispostavljenim fakturama.

Pozivaju se poreski obveznici, da se prednjih rokova točno drže. —

Francuski podučavam

bilo pojedince ili manje grupe (za dake) uz umjereni honorar. Eventualni pristanak najaviti u knjižari v. Šeka.

Novogradnja

vrlo solidno građena sa potpunim komitorom (elektrika, vodovod, kanalizacija) sa prostranim dvorištem kao i malim gospodarskim zgradama, te velikom baštom, u centru mjesta prodaje se uz četvrtinu cijene od njezine stvarne vrijednosti. Uпитati u upravi lista.

Vozni red VICINALNA ŽELJEZNICA ZAGREB SAMOBOR

vrijedi od 15. decembra 1935

Iz Zagreba u Samobor

na radne dane

u 6¹⁵, 8³⁰, 12³⁰, 14⁰⁰, 16¹⁵, 19⁰⁰, i 20³⁰ sati

Na nedjelje i blagdane

u 6⁰⁰, 7¹⁵, 8³⁰, 10⁰⁰, 12³⁰, 14⁰⁰, 15¹⁵, 18³⁰, 20³⁰, i 21⁴⁵ sati

Iz Samobora u Zagreb

na radne dane

u 5⁰⁰, 6¹⁵, 8³⁰, 12³⁰, 14⁰⁰, 16¹⁵ i 19⁰⁰ sati.

Na nedjelje i blagdane

u 5⁰⁰, 6⁰⁰, 7¹⁵, 8³⁰, 11⁰⁰, 12³⁰, 14⁰⁰, 17⁰⁰, 18³⁰ i 20³⁰ sati.

»Samoborski List« izlazi svakog 1 i 15 u mjesecu. — Pretplata sa poštarinom na cijelu godinu iznosi 25 D. Inozemstvo 50 D. Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica broj 2. Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Šek. — Oglase prima uprava prema cjeniku. Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju. Tisak Samoborske tiskare Slavko Šek.

JAVNA ZAHVALA

Dužni smo ovim putem izraziti našu najtopliju hvalu samoborskom Dobrovoljnom vatrogasnom društvu, koje je pod prokušanim vodstvom g. Miholjevića veoma požrtvovno i u kratkom vremenu stiglo na garište, te svojom kolosalnom disciplinom i spremom u najkraćem vremenu lokaliziralo bjesni element koji je već počeo hvatati i susjedne objekte.

Vrlo je hvalevredno, i moramo istaknuti, da su se na garištu našli mnogi bivši članovi našeg društva u svojoj vatrogasnoj uniformi te se bez daljnega podvrgnuli komandi svog bivšeg zapovjednika, te time dokazali da su u duši još uvijek disciplinirani drugovi svojih kolega, i da u slučaju nesreće ne misle ništa drugo, već na dobrobit bližnjega.

Nadalje se još najljepše zahvaljujemo bližnim susjedima, koji su kao vazda, na poziv zvona sv. Mihajlo dobježali vukavši sami šircajku, te svojski uz vlastitu pogibelj priuili gasiti vatru.

Još jednom svima najljepša hvala.

H. Praunsperger
Aleksander Moschansky

Stan

od 2 sobe i nuzprostorije iznajmljuje se Šmidhenova ulica 7. — Uпитati kod g. Pavlovića.

Iznajmljuje se

lijepi stan od 3 sobe, kuhinje i nuzprostorije. — Uпитati u upravi našeg lista.

Restoracija VILA TONŠETIĆ STRAŽNIK

kraime sobe sa komitorom. Izvrana vina te zagrebačko pivo. Vrlo umjereni cijene. Pretresan viditi.